

MOWI ASA
Sandviksbodene 77A/B
5035 Bergen

Saksbehandler:
Monica Ekli

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Nernesset, settefisk Kontrollnummer: 2021.370.I.SFTL

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Idar Klungervik

Fra Statsforvalteren i Trøndelag:
Monica Ekli

Andre deltagere fra virksomheten:
Andreas Bae
Idar Mjønestrø (sporadisk)
Rune Klungervik (sporadisk)

*Andre deltagere fra Statsforvalteren i
Trøndelag:*
May Brit Myrholt Gorseth

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved settefiskanlegget på Nernesset (Slørdal), den 08.06.2021. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Trøndelag avdekket 5 avvik og ga 2 anmerkninger under inspeksjonen.

Statsforvalteren ser alvorlig på avvik 1.

Avvik:

1. Bedriften har ikke gjennomført oppfølgende resipientundersøkelser iht. NS-EN ISO 16665
2. Bedriften har renseanlegg kun i deler av anlegget
3. Flere andre vilkår i tillatelsen er ikke fulgt opp
4. Risikovurderingene for ytre miljø har mangler
5. Bedriften mangler noen skriftlige rutiner

Anmerkninger:

1. Bedriften har ikke begrunnet hvorfor kjemikalier er byttet ut
2. Beholdere for farlig avfall er ikke merket med innhold

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

25.06.2021	Monica Ekli	Marit Lorvik (e.f)
dato	kontrollør	seksjonsleder

Statsforvalteren i Trøndelag

Kopi av rapporten sendes til:

- Orkland kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: MOWI ASA	
Organisasjonsnr.: 964118191	Eies av:
Bransjenr. (NACE-kode): 03.211 - Produksjon av matfisk, bløtdyr, krepsdyr og pigghuder i hav- og kystbasert akvakultur	

Kontrollert enhet

Navn: Nernesset, settefisk	Anleggsnr.: 5059.0098.02
Kommune: Orkland	Fylke: Trøndelag
Anleggsaktivitet: Laksefiskproduksjon på land	
Tillatelse gitt: 3. august 2012	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av overholdes. Inspeksjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Overholdelse av utslippstillatelse
- Utslippskontroll/avløp
- Resipientovervåking
- Internkontroll
 - Risikovurderinger
 - Avvikshåndtering
- Avfall og kjemikalier

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

MOWI ASA avd. Slørdal plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må MOWI ASA **innen 30.08.2021** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Når det gjelder avvik 2 om renseanlegg, ber vi om en plan for retting av avviket **innen 30.08.2021**.

Vi ber også om at virksomheten **innen 30.08.2021** sender Statsforvalteren en kort redegjørelse for hvordan anmerkningene er vurdert, eventuelt hvordan de vil bli fulgt opp.

Vi ser alvorlig på avvik 1 om manglende oppfølgende resipientundersøkelser, som ble avdekket i denne inspeksjonen, da vi anser resipienten som noe begrenset. Samtidig ser vi at noen av avvikene i denne rapporten samsvarer med avvik som ble gitt ved forrige tilsyn i 2011.

Gjennomføringen av tiltakene kan bli fulgt opp ved ny kontroll.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sftlpost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Trøndelag med saksnummer 2021/6346.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 2. juni 2021.

Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften § 39-7.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil MOWI ASA bli ilagt et gebyr på kr 27 100,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Trøndelag. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Trøndelag (jf. offentleglova) og på nettstedet www.norskeutslipp.no.

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Bedriften har ikke gjennomført oppfølgende resipientundersøkelser iht. NS-EN ISO 16665

Avvik fra:

Utslippstillatelsen fra 03.08.2012, vilkår 11.2 Krav til overvåking

Kommentarer:

Vilkår 11.2: Bedriften skal minst hvert 3. år måle tilstanden i resipienten i nærområdet. Det skal tas prøver fra overflatevannet og dypvannet i influensområdet, og bløtbunnsfauna og sediment i sedimenteringsområdet. Første gang en slik måling skal foretas er i 2013 eller rett før eventuelt nytt utslippspunkt tas i bruk.

Vannet i resipienten skal klassifiseres etter veileder 2009:1 Klassifisering av miljøtilstand i vann eller andre/nyere nasjonale standard (veilederen er oppdatert og heter nå Veileder 2018:02 Klassifisering av miljøtilstand i vann).

Undersøkelsene i sedimentene skal tilfredsstillende krav satt i NS_EN ISO 16665. Prøvetakingen skal vise en gradient ut fra utslippspunktet (transekt), dette for å vise evt. reduksjon i påvirkning av vannforekomsten, med økende avstand fra punktet.

Undersøkelsene skal også inkludere hydrografiske målinger og en enkel strandsonebefaring. Fra 2. prøvetakingsrunde skal undersøkelsen gjennomføres av firma som er akkreditert for oppgaven.

Hydrografimålinger ble gjennomført i 2017. Bedriften har i tillegg tatt jevnlig grabbundersøkelser ved utslippspunktene, men disse tilfredsstiller ikke kravene i vilkår 11.2.

Avviket bygger på følgende:

- Bedriften har ikke fått utført oppfølgende resipientundersøkelser av bløtbunnsfauna og sediment iht. NS-EN ISO 16665, hvert 3. år.
 - Siste resipientundersøkelse av denne typen ble gjennomført i 2013.
- Det er heller ikke gjennomført noen strandsonebefaring/-undersøkelse etter 2013.

Avvik 2

Bedriften har renseanlegg kun i deler av anlegget

Avvik fra:

Utslippstillatelsen fra 03.08.2012, vilkår 3.2.3 Renseanlegg

Kommentarer:

Vilkår 3.2.3: Før utslipp til resipienten skal avløpsvannet renses mekanisk gjennom et primærrenseanlegg, dvs. at avløpsvannet skal renses i silanlegg, mekanisk sedimenteringsanlegg eller annen type renseanlegg som oppfyller følgende rensekrav:

	Rensekrav	Måleparameter
<i>Suspendert stoff</i>	< 60 mg/l	SS (partikler > 0,45 µm)
<i>Organisk stoff</i>	< 40 mg/l	BOF ₅

Kravet om rensing skal være oppfylt når produksjonen utvides.

Avviket bygger på:

- Bedriften har rensing i startfôringsavdelingen, som utgjør ca. 30-40 tonn av produksjonen. Det er ingen rensing i resten av anlegget, som utgjør ca. 400 tonn av produksjonen.

Videre kommentarer til dette avviket står under punkt 8, andre forhold, i denne inspeksjonsrapporten.

Avvik 3

Flere andre vilkår i tillatelsen er ikke fulgt opp

Avvik fra:

Utslippstillatelsen vilkår 8.2 organisk produksjonsavfall, 11.3 rapportering

Kommentarer:

Vilkår 8.2: Alt oppsamlet slam fra renseanlegg/startfôringsavdeling mm. skal håndteres, transporteres og oppbevares på en slik måte at det oppstår minst mulig luktulempet.

Slammet skal leveres til godkjent mottak / behandling / bruk i henhold til bedriftens slamhåndteringsplan.

Vilkår 11.3: Resultater fra overvåking av miljøtilstanden i resipienten skal rapporteres til Fylkesmannen (nå Statsforvalteren) fortløpende.

Andre utslippsdata skal rapporteres innen 1. mars året etter utslippsåret.

I brev til bedriften datert 18.03.2013 informerte Statsforvalteren om at utslippsdata ikke kunne rapporteres inn via Altinn, men at disse måtte sendes direkte til Statsforvalteren i brev eller e-post.

Avviket bygger på følgende:

- Bedriften har ingen skriftlig slamhåndteringsplan.
- Bedriften har ikke rapportert utslippsdata til Statsforvalteren etter 04.05.2015.
- Resultater fra overvåking av miljøtilstanden i resipienten er ikke rapportert fortløpende til Statsforvalteren, siden 2014.

Avvik 4

Risikovurderingene for ytre miljø har mangler

Avvik fra:

Tillatelsen vilkår 2.4 internkontroll og 9.1 miljørisikoanalyse
Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 6

Kommentarer:

Vilkår 2.4: Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold ved anlegget. De ansatte må ha god kunnskap om mulige utlipp, og må arbeide aktivt gjennom egen kontroll for å hindre skade eller ulempe for miljøet, og for å forebygge at utlipp kan skje.

Vilkår 9.1: Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning...

...Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Internkontroll innebærer bl.a. at virksomheten skal kartlegge farer og problemer, og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Dette må dokumenteres skriftlig.

Avviket bygger på følgende:

- Bedriften har ikke kartlagt og vurdert alle hendelser med risiko for ytre miljø
 - For eksempel er ikke forsøpling, brann, feil håndtering/lagring av farlig avfall, eller feil på utslippsrelatert utstyr, som alarmer i avløpskummer, risikovurdert.
 - Bedriften har heller ingen naturlig kobling mellom avvik som blir registrert og kartlegging av hendelser for å vurdere risiko
- Bedriften samler flere hendelser, sannsynligvis med ulikt risikobilde, som én hendelse i risikovurderingen.
 - For eksempel under temaet konsesjonsvilkår, har bedriften skrevet inn; overproduksjon, for liten minstevannføring, for høyt fôrforbruk, vannforbruk, nedtapping av vann og utslippsparametere, som én felles hendelse.
 - Det er vanskelig å se at alle disse hendelsene har samme sannsynlighet og samme konsekvens, slik at risikobildet blir likt.

- Et annet eksempel er ensilasjetank, der lekkasje, eksplosjon, for høy pH og glemte å fylle ensileringsvæske er lagt inn som én hendelse.
 - Det er også her vanskelig å se at disse hendelsene har samme sannsynlighet og samme konsekvens, slik at risikobildet blir likt.
- Under risikomatriksen og beskrivelse av konsekvenser, ser det ikke ut til at konsekvens for ytre miljø er definert for de ulike nivåene.

Avvik 5:

Bedriften mangler noen skriftlige rutiner

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 7

Utslippstillatelsen vilkår 10.1 Måling og beregning av utslipp

Kommentarer:

Internkontroll innebærer bl.a. at virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Disse skal dokumenteres skriftlig.

Vilkår 10.1 i tillatelsen: Bedriften skal gjennomføre målinger og beregninger av utslipp til vann, og disse skal utføres slik at de blir representative for virksomheten sine faktiske utslipp. Det settes i tillegg krav til innhold i måleprogrammet, og vurderingene av usikkerhet.

Bedriften kunne i løpet av tilsynet ikke dokumentere skriftlige rutiner for:

- Hvordan vilkår i utslippstillatelsen skal følges opp.
- Hvordan risikovurderinger skal gjennomføres
- Prøvetaking av avløpsvann, inkl. måleprogram, vurdering av usikkerhet mm.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Bedriften har ikke begrunnet hvorfor kjemikalier er byttet ut.

Kommentarer:

Bedriften har gjennomført substitusjon av kjemikalier. Dette ble dokumentert skriftlig. Det framgikk imidlertid ikke av kjemikaliedatabasen til bedriften hvorfor kjemikaliene hadde blitt byttet ut, og om de nye kjemikaliene var mindre helse- eller miljøskadelig enn de som ble erstattet.

Anmerkning 2

Beholdere for farlig avfall er ikke merket med innhold

Kommentarer:

Avfallsforskriften § 11-5 setter krav til oppbevaring av farlig avfall:

Farlig avfall skal tas hånd om på en forsvarlig måte. Alle som oppbevarer, transporterer eller håndterer farlig avfall, skal treffe nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr.

Farlig avfall skal ikke blandes sammen med annet avfall. Ulike typer farlig avfall skal ikke sammenblandes dersom dette kan medføre fare for forurensning, eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet.

Kommentarene til avfallsforskriften § 11-5: ...Avfallets farepotensial stiller dessuten krav til lagringsplassen, særlig beskyttelse mot ytre påvirkning, sikring mot uvedkommende/dyr/barn, og krav til at en holder orden og oversikt over avfallet (ryddig og atskilt plassering, tydelig merking mv.).

Ifølge MOWIs egen rutine for «Oppbevaring håndtering og transport av kjemikalier», skal farlig avfall oppbevares i godkjent tydelig merkede beholdere.

- Bedriften opplyste på inspeksjonsdagen om at de ulike beholderne for farlig avfall ikke var merket med innhold. Dette ble ikke verifisert.

8. Andre forhold

Skifte av internkontrollsystem

Bedriften hadde på tilsynsdagen noe problem med å finne de riktige dokumentene i det digitale internkontrollsystemet sitt. Bedriften opplyste på tilsynsdagen om at ikke alle dokumentene har blitt overført fra det gamle til det nye systemet. Noen av dokumentene var derfor ikke lett tilgjengelig.

Krav til rensing av avløpsvannet

Ut fra kommentarer i oversendelsesbrevet til tillatelsen, samt vilkår 8.2, 7. avsnitt om oppsamlet slam, er det noe uklart om Statsforvalterens (da Fylkesmannens) intensjon var å akseptere at bedriften kun skulle rense avløpet fra startfôringsavdelingen, da tillatelsen ble gitt.

I vilkår 3.2.3 om renseanlegg, er det imidlertid satt krav til at avløpsvannet skal renses mekanisk gjennom et primærrenseanlegg, før utslipp til resipienten. Siden det ikke står at kun deler av avløpsvannet skal renses (her startfôringsavdelingen), konkluderer Statsforvalteren med at vilkåret skal forstås slik at alt avløpsvannet skal renses.

Statsforvalteren kan ikke se at MOWI ASA klaget på noen vilkår i tillatelsen, da den ble gitt i 2012.

I tillatelsen er det satt krav om at primærrenseanlegget minst skal oppfylle følgende rensekrav:

Suspendert stoff	< 60 mg/l
Organisk stoff	< 40 mg/l

Ut fra analyseresultatene som ble framvist under tilsynet, ser det likevel ut til at rensekravene (i mg/l) overholdes, både for avløpet fra startfôringsavdelingen og for hovedavløpet fra anlegget.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) §§ 3 og 3a
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, datert 03.08.2012

10. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kap. 18 om tanklagring